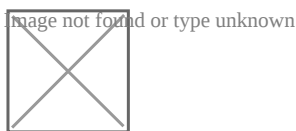

23 Φεβρουαρίου 2016

Προτάσεις για την ποιοτική αναβάθμιση της μουσικής παιδαγωγικής (Μαρία Παπιδά, Θεολόγος-Μουσικός, Εκπαιδεύτρια Πολιτισμικής-Αισθητικής Αγωγής ΣΔΕ Φυλακών Κορυδαλλού)

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1PPqYlq>]

Προτάσεις για την ποιοτική αναβάθμιση της μουσικής παιδαγωγικής

Προκειμένου να αναπτύξουμε προτάσεις που κατά τη γνώμη μας θα συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση της μουσικής παιδείας κρίνεται σκόπιμο να επισημάνουμε ότι οι επικρατούσες συνθήκες στην ελληνική εκπαίδευση όχι μόνο ευνοϊκές δεν είναι, τουναντίον υποβιβάζουν τόσο πολύ το μάθημα της μουσικής σε μία ώρα την εβδομάδα (δημοτικό και γυμνάσιο), ενώ απουσιάζει παντελώς από το Λύκειο (μία ώρα εβδομαδιαίως ως μάθημα επιλογής μόνο στην Α΄ τάξη). Όμως, δεν είναι μόνο οι ελάχιστες ώρες διδασκαλίας που υποβαθμίζουν τη σχολική μουσική εκπαίδευση αλλά η έλλειψη -τουλάχιστον από την πλειονότητα των σχολείων- κατάλληλου υλικοτεχνικού και μουσικοπαιδαγωγικού εξοπλισμού και αίθουσας μουσικής ανταποκρινόμενης στην ιδιαίτερη φύση του γνωστικού μας αντικειμένου. Βέβαια, είναι αξιοσημείωτο ότι η μουσική παιδεία δεν κινείται σε ελλιπή πλαίσια μόνο στη χώρα μας αλλά σε ένα μεγάλο μέρος του δυτικού κόσμου.

Όπως πολύ εύστοχα υποστηρίζει ο Κρίστοφερ Σμωλ στο βιβλίο του **Μουσική - Κοινωνία - Εκπαίδευση** «η μουσική παράδοση της δυτικής κοινωνίας έχει αποστεωθεί, η μουσική αυτής της παράδοσης ακούγεται κάτω από τεχνητές συνθήκες και όσο περνάει ο καιρός, η επίδραση που ασκεί στη σύγχρονη ζωή γίνεται όλο και μικρότερη, ανεξάρτητα από την ικανοποίηση που μπορεί να προσφέρει σε μια μικρή ελίτ. Πάνω απ' όλα επικρίνει το σημερινό ρόλο που έχει η μουσική στην εκπαίδευση και διατυπώνει με σαφήνεια τις απόψεις του για τις αλλαγές που πρέπει να επέλθουν ώστε να ξαναγίνει η μουσική προσιτή και να ξαναποκτήσει την σημασία της για τον άνθρωπο»[5].

Προκειμένου λοιπόν η μουσική να μην αποτελεί προνόμιο των «ολίγων και εκλεκτών» κυρίως μαθητών προερχόμενων από υψηλότερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα αλλά να είναι προσιτή στο σε όλα ανεξαιρέτως τα παιδιά του ελληνικού δημοσίου σχολείου, οφείλουν να πληρούνται οι κάτωθι προϋποθέσεις:

1. Κρίνεται απαραίτητο οι καθηγητές της μουσικής να διερευνούν τις εκπαιδευτικές ανάγκες και να ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα των μαθητών, να εφαρμόζουν τη βιωματική μάθηση[6], ούτως ώστε η μουσική διδασκαλία να γίνεται ευχάριστα και δημιουργικά με τη μορφή παιχνιδιού(μουσικά και μουσικοκινητικά παιχνίδια)[7] σε παιδιά κάθε ηλικίας: προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ακόμη και σε ενήλικες. Επίσης, είναι πολύ σημαντικός ο ρόλος της μουσικής επένδυσης των λογοτεχνικών ιστοριών, μύθων και λαϊκών παραμυθιών, η οποία μπορεί πρακτικά να εφαρμοστεί με τη χρήση της φωνής, τους ήχους του σώματος, τα μουσικά όργανα της τάξης και φυσικά το τραγούδι. Όλα τα ανωτέρω

μπορούν φυσικά να συνδυαστούν με κίνηση, θεατρικά δρώμενα, παντομίμα, χορό κ.λ.π. [8]. Ο John και Elizabeth Paynter (1974) προτείνουν πολύ εύστοχα ένα συνδυασμό μουσικής, θεάτρου και χορού όπου και οι τρεις αυτές τέχνες δουλεύονται ισόρροπα μέσα από ιστορίες-παραμύθια [9]. Ακόμη, οφείλουν να κάνουν τα παιδιά να κατανοήσουν την παγκόσμια μουσική γλώσσα [10] και τη διαπολιτισμική διάσταση της μουσικής με απώτερο σκοπό να αποφευχθεί τόσο η ελιτίστικη πολλές φορές ωδειακή νοοτροπία όσο τα ρατσιστικά στερεότυπα [11].

2. Επιπλέον, οι μουσικοί στα σχολεία-κυρίως της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης- θα πρέπει να ενθαρρύνουν τον αυτοσχεδιασμό και τη δημιουργικότητα των παιδιών, να διευθύνουν χορωδία αξιοποιώντας στοιχεία του συστήματος KODALY και να κινητοποιούν τους μαθητές που γνωρίζουν μουσικά όργανα στη δημιουργία ορχηστρικών συνόλων. Εννοείται βέβαια πως όλες οι μουσικές δραστηριότητες εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος θα προσεγγίζονται ολιστικά με πρωτότυπα διαθεματικά projects και διακαλλιτεχνικά και διεπιστημονικά εργαστήρια. Στο σημείο αυτό αξίζει να γίνει μνεία των πολυποίκιλων διαθεματικών δραστηριοτήτων που εφαρμόζονται στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (γυμνάσια για ενήλικες) στα οποία έχουμε την τιμή να εργαζόμαστε τα τρία τελευταία σχολικά έτη. Στα σχολεία αυτά γίνεται λόγος για μία ολοκληρωμένη Πολιτισμική και Αισθητική αγωγή, όπου επιτυγχάνεται αгаσθή συνεργασία μεταξύ Μουσικής και Ποίησης, Θεάτρου (συσχέτιση με Dalcroze), Εικαστικών, Φυσικής αγωγής (χορός-μουσικοκινητική), Μαθηματικών, Νέων Τεχνολογιών, Περιβαλλοντικής αγωγής-Οικολογικής συνείδησης, Φιλοσοφίας, Θεολογίας-Θρησκευσιολογίας, Λαογραφίας (ήθη και έθιμα-δημοτική, λαϊκή μουσική) και Ηθικής (ηθική συνείδηση).

[Συνεχίζεται]

[5] Σμωλ Κρίστοφερ, *Μουσική-Κοινωνία-Εκπαίδευση*, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1983.

[6] Βλ. Καμπύλης, Σπετσιώτης, Σταματίου, «Συνδημιουργία-συνεργασία-συνεκπαίδευση. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού της Μουσικής σε βιωματικά σενάρια μαθημάτων για όλους τους τομείς», Πρακτικά 2^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου ΕΕΜΑΠΕ με τίτλο Μουσική Παιδαγωγική στον 21^ο αιώνα: προκλήσεις ,προβλήματα, προοπτικές, ΤΟΜΟΣ Α, Αθήνα, σελ.199.

[7] Βλ. Storms, Ger, *100 Μουσικά παιχνίδια*, Νικολαΐδης Μ. – Edition Orpheus [επιμέλεια, μετάφραση Μιχάλης Τόμπλερ], Αθήνα 1996 και Τζένη Μωραΐτη, Μαρία Κουρκουρίκα, *Το μουσικό γιασεμάκι-Διαθεματικές δραστηριότητες μουσικής για το νηπιαγωγείο*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2007.

[8] Διονυσίου Ζ., «Επενδύοντας μουσικά ιστορίες, μύθους και παραμύθια», *6^η Διεθνής συνδιάσκεψη για το θέατρο στην εκπαίδευση (Μέρος ΣΤ' Εκπαίδευση και καλλιτεχνική έκφραση)*, Αθήνα 2008.

[9] Paynter J.& Paynter El.(1974), *The dance and the drum: integrated projects in music, dance and drama for schools*, Universal Edition, London, στο Διονυσίου, οπ.π.

[10] Παπά Αν., «Το Orff-Schulwerk και τα ελληνικά αναλυτικά προγράμματα για το δημοτικό σχολείο. Μια ιστορική προσέγγιση», Πρακτικά 2^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου ΕΕΜΑΠΕ, ενθ' ανωτέρω, σελ.166.

[11] Αποστολίδου Κ., Ζεπάτου Χρ., «Σχολικό βιβλίο Μουσικής Ε' δημοτικού: στόχοι-μεθοδολογία-διδακτικές προσεγγίσεις», στα Πρακτικά του ανωτέρω συνεδρίου της ΕΕΜΑΠΕ, Αθήνα 2007.